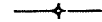

نيسان ۱۹۰۶

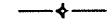
نومرو : ۱۱

آدرس : ADRESSE

IDJTIHAD
Caire et Genève.

ژاپون کاغدی اوزمیرته مطبوع اولمایانلرک
نسخه سی (۱) فراتقدر .

برنجی سنه

ایجتیهاد

هر لسانده هر نوع آثار علمیہ و ادبیہ
و اجتماعیه متشکراً قبول و درج
اولونور

سنه لك آيونه بدلی هریر ایچون (۱۳) فراتقدر

ژاپون شمیه ریال کاغدی اوزمیرته
مطبوعه لك سنه لك آيونه سی
(۵۰) فراتقدر .

آیده بر دفعه نشر اولونور ، سربست ، مجموعه عثمانیه و اسلامیه در

ایچون بعضی علاوه ایتمک ، سوزلرینی یبانه آتماق
اولاجاق در . فقط بر بویوک حکمدار ایله بویوک بر محرردن
هانکیسنگ تقدیمه مستحق اولدیغنی تعیین ایتمه بی واسم
کور بیورم ؛ چونکه هرایکیسی ده بلند و نادراولان بو آفریده
لردن . طبیعت هنوز ایکنجیسی ابداع خصوصنده داهایزاده
بخیل کور و نمکده در .

حکمدار و ادبیات

دن

سکیزنجی مبحث

هانکیسی - بویوک بر محررمی . یوقه بویوک بر حکمداری داهای
زاده بویوک در . ؟

بر محررک آنجاق اشعار ایده بیله چکی شیئی حکمدار
موقع فعله قویا بیله چکی جهتهله بویوک بر محرر وجوده
کتیرمک ایچون مطلوب خصائل شخصنده اجتماع ایتمش
اولسه یدی حکمدار دیگر انسانلرک فوقه ، همده تمقادر
زاده ، اعتلا ایتمی ایدی ؟

منحصراً عوامی خوشنود و اقاع ایچون اولسون ،
بو مسئله بجه تعمیق ایدیلمه یه سزاوار کور و نور . اگر
مخاطب علم یقین قوتیله حکم ایدن حزب قلیل دن عبارت
اولسه ایدی مسئله یی باشقا دورلو تدقیق ایتمزد ، یالکیز ،
بر دهای بلند ، بر استقلال کامل ، بر وقوف تام حق
و ، دوغرونی اجرا و تعلیمده بویوک بر جبارت کیی
بویوک محررلرم وجود ویرن اوصافی اعداد ایدردم . بو

خوش کورور ، حتی اونلرک وجودینی سعادتموم بیه
لزوملی ظن ایتمه یه قادار بیله واریر ؛ یوق اگر ووما تازیخی
مطالعه ده قارنک پیشواسی (نیتلی و) اولمش ایسه (بروتوس)
حقنده بسله دیکی حرمت و تقدیردن هیچ رشی غائب ایدمه
یهرک ، بالاده ذکر ایتدیکم و غیر محق اولدیغنی قدار دنائت
کارانه اولان فقره لر ، (ویرزیل) ک و (اوکوست) ک
کندلرینه قارشی فکر قارنه القا ایتدیکلری تحقیر و نفرتی
ترسیدایدیر . لاکن بوفکر ضعیفانی ، عجبا (ویرزیل) ،
وجداننده (اوکوست) ، (بروتوس) دن زاده موقع احترام
ویریوردی ده اوندن می ایلهری کلیوردی ؟ بونا . اینسانه
بیله جک بر فرد یوق در . « جانت ویرزیه » . تسمیه ایتمک
ایسته دیکم بو طایان سزلق شونلردن ایلهری کلیوردی :

بو شاعر . شان و شرفندن زاده اسناد اعتبار ایتدیکی
بر ساخته بویوکلکک شعله نه مرجحیت ویریوردی ،
فقرلکه نسبت ذلت دن داهای آز قور قیوردی ؛ اونک ایچون ،
(اوکوست) ، هپ . (روما) ؛ هیچ ایدی . والحاصل ویرزیل
کندیسی بر مستبددن آشاغی طوتیوردی .

بنابرین بویوک بر محررک دائمی کندی دعواسی کیی
تاقی ایتمه سی و بیک طرز ایله صاریلمه سی مقتضی اولان دعوی
مقدس انسانیت ، عموم انسانلرک مراد قدسینه خیانت ایتمه مک
ایسترسه ، کندی کندیسنه . بلااستثنا هر کس دن زاده
حرمت ایتمه لی در . غیر محدود و مطلق اقتدار لرله سرمست
اولاراق کندیلرینی هر شی زعم و حقیقتده هیچ برشی اولمایان
بو متعظم حکمدارلر ، محررلرک نظر ندیه بو کون هیچلکلر یله
تجلی ایتمه لی درلر : مشهور بر مؤلف ایله عادی بر حکمدار
آرمه ندیه کی فرق بر رومالی و طنداش ایله . سرائیک خدمته
مخصوص آسیا و ایشیسی آرمه ندیه اولان فرق قاداردیر .
دهای باندک ، شوکت عادیله اوزه رینه رجحاتی اثبات

ایسه ، بو درجه بویوک اوصاف ، یالکیز طبیعت لیرینک قوتیه ، بر حکمدارده تولد و تربیه سنده ریاست ایدن موافقه غایه ایده بیلدیکی تقدیرده ، اوصاف معروضه یی حائز اولان آدمک حکمدار اولماق دن استکرام و درحال ترك سلطنت ایده جکخی انبانه کافی اولوردی . او حالده حکمدارانک عودتی منعا قوانین عاقلانه یابارق ، کندیمی بیله ، فرقه وارماق سزین ، هم بوتون محررلرک اک بویوک هم ده دنیا ده مثلی باشامش . حقیقه بی همسا ، یگانه بویوک بر حکمدار اولوردی . تاریخ بو نوع دن تک بر حکمدار کوسته ریور ، که اوده (لیکورک Licurgue) در : قرال ایکن واضع قانون اولدی . متعاقباً علی العاده وطندا شلفه ایندی ، نهایت وضع ایندیکی قوانینه قوت و برمک و اسان حادی صو صدورماق ایچون وطن خودندن نفسی نقی ایندی (لیکورک) ک یابدینی شیئی (آژیسی Agis) و (قله نومین Cléomène) بر قاج عصر صوکره دنه دیلر . برنجیمی تشبثک انسانی جریانده اولدی ؛ ایکنجیمی تشبثی اکمال ایدمه دی . شبهه سز بوتلرک شان و شرفلری (لیکورک) ک شان و شرفندن آز اولدی ؛ لاکن بو خصوصه دیگر کافه حکمداران یی ک جوق کیریده رافدیلر . فقط عینی زمانده هم حاکمیت ، هم حب وطن ، هم ده حب بشر ایله مناسبتی اولان و ما کر بر (لیکورک) اولماسه بدی ، بر حقیقت دن زیاده بر خپال خام نظریله باقیلا بیله جک درجه افراطده علوی بولبلان بو نوع بو یوکلکلی بر طرف ایدم ؛ شیمدی بو یوکلکلینی اقتداردن استنباط ایدن و تاریخک بیله مثاللرینی بک نادر اولاراق عرض ایندیکی اوج نوع حکمدارلره حصر اشتغال ایدم ؛ بو اوج نوع دن برر بویوک حکمدار انتخاب و انتخاب بر نوعی بولونان بویوک

محررله مقایسه ایدم رک سوبله دیکم شیئک حقیقتی میدان نبوته چقارماق درعهده ایدیورم . کمال استحقاق و عدل ایله قازانیلمش بر شهرتک مساحه حقیقه یی ، بلا شک . تشبثات مهمه و مشکله تک کرک دوغروندن دوغرویه . کرک نتایج اعتباریه جمعیه جاب ایندیکی آز و یا جوق نفعت ک مقدارندن عبارت در . بویوک توصیف ایندی که مز حکمدارلر فاتح می ایدیلر ؛ او حالده قیمتلری تبعه لرندن بک آرقمنه مفید ، قسم اعظمه مضر . مجاور اقوام ایچون مخرب . اقوام بعیده به مجهول و سوله صفر ، خافلری ایچون ضعیف بر نمونه امثال و قنا بر نصیحت اولمشدرلر ، و . الحاصل ، نزد اخلافده عقیم بر حیرانیت دن باشقا برشی حاصل ایتمه مشدرلر . بو حکمدارلر واضع قانون می ایدیلر ؛ اولنر جمهوریت لر دکل دائماً حکومت مطلقه لر تأسیس ایشدرلر . بو حالده حکومت مطافه تأسیس ایدم رک استحقار ایندی کیری اکثریت عظیمه تک منفعتیه مخالف حرکت ایندییلر . و بر قاج عظمتلی اشخاص بیشدیرم رک . اونره هموعلرینی دوچار تعدی ایتمک حقنی و یا خود اختیارینی توجیه و ترک ایندی لر . بو وجهله ، بوتلرک شهرتلری عاقل کیمسه لرک نظرندمه نادى قالیر . و شهرتلری انسانلره عرض ایندی کیری نافعیت اوزمه رینه بنا اولونورسه نظر خالقده حکموتلریله برابر نهایت بولور . حقیقت حایده . (نوما Numa) نه قادار بویوک اولورسه اولسون شو اعتقادده یم که (روما) ده (یونیوس پروتوس) نامنه تعاق ایدن شهرت بک زیاده و بک مصیب اولاراق (نوما) تک شهرتیه تفوق ایدیوردی . چونکه نوما بو قادار قوانین حکیمانه ایله ینه ، کندیرندن صوکره (روما) یی بو قادار اوزون مدت اسپر طونان استبدادی مخرب

ایده‌ها می‌باخود تخریب ایتک ایسته‌مه‌م‌شدی ؛ حال‌بوکه
(برونوس) ، بالعکس صرف تثبیت جوانمردانه سنک
اثر فیضی اولاراق اوج عصر اقی بر مدت انسانده عالمده
صکورت‌لش اداره‌لرک اُک مکملانی ، هم‌ده‌اُک بویوک‌نی
کوتنه‌رن (روما) تَک مؤسسه حقیقیه‌سنی یعنی حریتی
تخلیص و احیای ایتدی یاخود اوچنجی فرضیه‌ده ، ذاتاً
مؤسس بر حکومتده اهالی‌سنی پک جوق پولتیقه و حاکم
و انسانیت ایله اداره ایدن حکمدارلره بویوک نظریه
باقی‌بیرمی ؛ اُک زیاده واجب الاجرا وظیفه‌لرینی اجرا
ایستدیکلری ایچون کندیلرینه بویوک بر فضیلت‌انسانده
ایدی بر شهرت توجه اولوتان بو حکمدارلر نه سفیل
انسانلردر ؛ اکر تدقیق اشیایه آشنا اوله‌لر ایدی بو
اجرای وظیفه . منفعتلرندن استفاده و سعادت‌لرندن
دائماً غیر مفارقت اولوردی . علنی عدالت‌لرک لک‌لر ارتکاب
ایتمه‌دیکی ایچون هانکی حاکم بویوک‌لکه اشتهار ایتش‌در ؛
هانکی چوان سوروش‌نی تارمار ایتمه‌دیکی ایچون بویوک
صفتی آتش‌در ؛ هانکی پدر اولادنی بوغازلامادینی
ایچون بویوک نامنه مظهر اولش‌در ؛ الحاصل نه فاسد ،
نه ظالم اولانش بولوندینی ایچون انسانیت ک فوق‌کچیریلمه
سنه جسامت اولونا جاق آدم کیم‌در ؛ بورالر لزومندن
زیاده مشهود و عیان‌در . بر سریر حکومت اوزم‌رنده
بولونولدینی وقت فعالی تصحیح ایدن سوق طیبی او
قادر حکم برور . و . فنانغه ایصال ایدن اینش اوقادار
سهل و سریع‌در . که قوانین ک اجرا‌ندن حصوله کلن
اییلک و قوعنه مانع اونایان تحت‌نشین ه بویوک نظریه
باقی‌بیر . طبیعت‌م‌زک صغیلنی نظر اعتباره آلیزرسه هیچ
بر قید ایله ضبط و تقید ایدبله دیکی حالده مانع حسنات
اولمایان بر حکمداره بویوک عنوانی دربع اولونماز . (*)
(*) متبعین عرب بو مقامده

الظلم من شیم النفوس فان محمد ذاعفة فلعله لا یظلم .
یت مدققانه‌نی ایراد و اشاد ایدرلر . ج . ۶

بو اوج نوع حکمدارلردن مثال اولاراق برنجی نوع‌دن
(اسکندر کیر) ی . ایکینجی نوع‌دن (کیخسرو) ی .
اوچنجی نوع‌دن (یتوس) ی آلاجامم ؛ بونلرک مربرینک
انسانلره درجه نافعیتلرینی و اکتساب ایستدیکلری شهرت‌لری
بالک‌ز بر بویوک محررک نافعیت و شهرت‌یسه مقایسه ایدرک
تدقیق ایدم‌جکم .

بویوک محرره مثال اولاراق اقدم‌القدم ، نبی عالم ادبیات
(هومر Homer) ی آلاجامم .

مرتبه مظفریات و فتوحاتنه هیچ بر حکمدارک واصل
اولامادینی (اسکندر کیر) ، (ماکدونیا) لی لره هیچ‌ده
مفید اولمادی . چونکه کشورندن سوق ایستدیکلر افرادک
قسم اعظمی آسیاده‌هلاک اولدی و بونلرک ایچنده بر حیات
قالوب . ایرانی لردن آلتان غنایم حرب ایله کسب ثروت
ایدنلرک ایسه پک آزی ماکدونیا به عودت ایتدی .

بر قوم فاتح کوزنده بارلایان بویالک شعثه‌شان سونر
سوغز ، بو حکومت . فتوحاتندن هیچ برشی محافظه ایتمه‌یرک
اولکندن داهاز یاده محدود . داهاز یاده کوچوک اولدی .
(اسکندر کیر) . یونانی لره ده مفید اولمادی . چونکه
(اسکندر) ک عهد حکومتی یونانی لری بوتون اقوام جهان ک
برنجی‌دیکی مرتبه‌سنه منفرداً اصحاب ایدن حریتی کاملاً غائب
ایستدیکلری دوره اولدی . مادام که ایمراطورقلرینی تقسیم
ایدرک تخریب ایتدی ، (اسکندر) . (ایرانی) لره ده مفید
اولمادی . نه ضرر نه فائده ایرات ایتمه‌دیکی اقوام سارمه ایچون
ایسه اسکندر منظور نظری قیدی اولدی ، لاکن کندیلندن
صوکره تولدایدن و اوصافنی حائر اولمادیکلری . حالده
کندیلرینی تقلید ایتک ایسته‌یرک اقوامی بوش حرص لرینک
یا کشش حایلرینه قربان ایدرک نفس‌لرینی ده کرباب محوه
آنان حکمدارلره پک مضر اولدی . خلاصه کلام (اسکندر)
کندیلندن صوکره کلن انساله ، نامنه مربوط بر حیرت

مساوی اولاق بودرجه لره قادار دوشورودر. انسانلرک عدالت ساکته سی . بوسورتیه . تأس ایدن قدرتک بیهله . مطلق اولان بریو بندوروغ آلتده . بر قدرت تخریب اولدیغنی کوسترمک ایسته یور دینیلزمی ، (*)

تشکر

ایکینجی سنه انتشاریه سنک ۵۹ نومرولی نسخه سنده مجوء و مزو مدیری حقنده صمیمی کلمات تشویق و تقدیر ایله مالی بر مقاله نشر ایش اولان رفیق محترم [حیات] جریده سنه اشکرات عرض ایدهرز

— اجتهاد —

مطبوعات جدیده

عبد غلاف و محفظه

کتابخانه [حیات] ک برنجی کتابی اولاراق باکوده منتشر [حیات] غزته تورکه سنک مدیر و باش محرری حسین زاده دو قور علی بک طرفندن میدان انتشاره قونولمش بر اثر مقتادر ، نسخ آتیه مزکیرنده اوزون اوزادییه بو حکایه بی مطالعه ایده جکیز . محرر غیور و مقتدرینی جان و کولکلدن تبریک ایدهرز .

(*)

عفو ایته ده ، محو ایته ده ، ظالم ، شاه اوله ده ، ماه اوله ده ، مظلم .

زینب - عبدالحق حامد

ودهشت دن باشقا برشی ترک ایته دی ، (کیخسرو) فرد واحدک اداره بیهله امتزاج ایده بیلیر قوانین حکمانه ایله تحکیم ایتمدیکی امپراطور لقلرینی تأسیس ایده رک ایرانی لره مفید اولدی . لاکن (کیخسرو) حکومت مطلقه ده ، اکثریا واقع اولدینی اوزورده . اها لیسنک منافعتدن زیاده اخلاقی اولاجاق شاهلرک نافعنی دوشوندی . بونک برهانی شودر . که بک آزدوام ایدن وبالاخره (یونان) و (روما) اردولرینک اکتاب ایتمدیکی انضباط عکری به قیاس ایدیهله مهن بعض تنظیمات عکریه مستتا ، ایرانی لر هیچ برصاعته ده . هیچ بر فضیلتده تمیز ایش کیبی ذکر اولونامازلردی . ایرانی لر هانکی انوار عرفانه مالک اولدیلر ؟ تسخیر ایتدی بکری افوام آردسنه هانکی انواری نشر ایتدیلر ؟ مؤرخلری واسطه بیهله بزه هانکی عظمت روح ملایحی نقل ایدیلدی ؟ (سجل وقایع annales) لری زده ده ؟ اوروپا جهته سفره هر جبارت ایتدی کجه براقچ یوز حر یونانی طرفندن دوچار انهزام ایدیلن میلیون لرجه ملج اسیر لر طرفندن کاه کاه اخلال ایدیمش بر چوق عصر متد بر سکوت فسیح ؛ ایته (کیخسروک) ک قوانینه کوره یاپیلیمش ملتک تاریخی . اگر (یونانستان) محرر لر یتیشد برمه مش اوله ییدی (کیخسرو) ک و ایرانی لرک نامی بلکه بزه قادار واصل اولمازدی . واضع قانون اولان یوکشورکشا . اها لیسنک آرمید اولدی دیملکدر . اوزافی ملت لره کلینجه . بومفیدیت قطعاً صولده صفر در ، اخلاف ابجوند ده اوله . ایته باقکتر ناصل (کیخسرو) . داهاقدم اولدینی و یونانی بولونمادینی حالده ، نامی (اسکندر) ک نامنک دوشنده قالدی . بر حکومت مطلقه ده . بونی تأسیس ایدن کیمسه ایله تخریب ایدن کیمسه نک شانلری